

MESARČÍK, M.
***Nástroje verejného práva pre boj s dezinformáciami
v online prostredí***

Bratislava: Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 2023, 225 s.
ISBN 978-80-7160-706-9

<https://doi.org/10.62874/afi.2024.1.07>

Matúš Mesarčík je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde pôsobí ako odborný asistent na Ústave práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva. Autor je odborníkom nielen v oblasti správneho práva, ale aj v oblasti práva informačných a komunikačných technológií, čo preukazuje aj pri výbere predmetnej témy.

Jeho práca s názvom „*Nástroje verejného práva pre boj s dezinformáciami v online prostredí*“ sa zamerala na veľmi aktuálnu, a zároveň veľmi potrebnú tému pre našu spoločnosť a pre naše právo, a to dezinformácie.

Z pohľadu štruktúry je monografia členená do štyroch kapitol: „*Dezinformácie a kontext ich šírenia*“, „*Boj proti dezinformáciám v európskej únii a slovenskej republike*“, „*Nástroje verejného práva pre boj s dezinformáciami v online prostredí*“ a „*Taxonómia nástrojov verejného práva pre boj s dezinformáciami v online priestore a posúdenie vhodnosti ich využitia*“.

Prvá kapitola sa venuje sémantike problému. Autor skúma dezinformácie z pohľadu ich zadefinovania, znakov, posudzovania ich vplyvu a faktorov, ktoré dôveru a šírenie dezinformácií ovplyvňujú. V tejto kapitole sa autor venuje nielen právnym aspektom, ale aj psychologickým, sociologickým, ekonomickým a aj technickým aspektom. Túto interdisciplinaritu hodnotím ako veľmi prínosnú, keďže verím, že jednorozmerné vnímanie problému dezinformácií je príliš zjednodušený spôsob pohľadu na tento problém, ako aj na jeho opis.

Druhá kapitola sa venuje normatívnym aktom ako Európskej únie, tak aj Slovenskej republiky, v ktorom nás autor sprevádza množstvom akčných plánov a národných stratégií upravujúcich danú problematiku.

Tretia kapitola je ťažisková z pohľadu práce, pričom sa autor zameriaval na skúmanie nástrojov boja proti dezinformáciám. Predmetná kapitola sa venuje otázkam regulácie sociálnych sietí, umelej inteligencie, ochrany osobných údajov, ale taktiež mediálnemu právu, činnosti spravodajských služieb a aj blokovaniu webstránok. Autor sa následne zameriaval na prostriedky trestného a správneho práva, ktoré vníma ako možné alternatívy z repertoáru viac tradičných právnych odvetví.

Poslednú kapitolu autor využil na diskusiu a odporúčania v rámci danej témy, pričom poskytuje aj vlastné návrhy de lege ferenda.

Daná monografia je v mnohých ohľadoch výnimočná.

Autorovi sa na relatívne malom priestore (čo v tomto kontexte je chvályhodné) podarilo čitateľom predstaviť tému, ktorá patrí nielen v oblasti práva k tým najaktuálnejším.

Téma dezinformácií rezonuje v slovenskom právnom prostredí ako máloktorá téma.

V ostatnom období sa táto téma skloňovala pri najdôležitejších udalostiach našich spoločenských životov, akým boli voľby alebo obzvlášť závažné trestné činy terorizmu. Vnímanie problematiky zhoršuje aj skutočnosť, že Slovenská republika sa stále drží na popredných priečkach, čo sa týka dôvery v dezinformáciách.

Práve preto je príjemným prekvapením aj skutočnosť, že odbornú diskusiu na Slovensku obohacuje publikácia, ktorá na spoločenský vývoj nielen reaguje, ale aj s istým spôsobom verejnú debatu o danom probléme dokonca predbieha.

Rozsah použitej literatúry vypovedá o tom, že autor je v prezentovanej téme viac ako zorientovaný a sleduje, kam sa medzinárodná diskusia o danom probléme posúva. Ťažisko zdrojov tvoria publikácie z databázy SCOPUS a Web of Science. Poznámky pod čiarou navyše autor kreatívne využíva na dopĺňanie textu, čím narastá význam, ktorý poznámkový aparát ponúka.

Ďalším z aspektov, z ktorých vyplýva výnimočnosť monografie je metodologický prístup autora. S nadhľadom skúseného a erudovaného profesora a pritom s hravosťou a ľahkosťou mladého odborného asistenta, si autor nastavuje hranice a limity svojho vedeckého bádania v doméne dezinformácií. Pričom starostlivo vybrané a správne vymedzené hypotézy a výskumné otázky stanovujú presné smerovanie a dosťatočné mantinely ako predpoklad pre vysokokvalitnú vedeckú prácu.

Autora nemožno kritizovať ani zo štylistického, či rétorického hľadiska, monografia je čitateľsky pútavá, podnetná a atraktívna.

Úprimne verím tomu, že daná práca nielen prispela do diskusie o fenoméne dezinformácií a možnostiach jeho regulácie, ale bude vlajkovou loďou pre ostatných vedeckých výskumníkov, ktorí sa pustia na vodu skúmania tejto problematiky.

Zoltán Gyurász¹

¹ JUDr. Zoltán Gyurász, PhD., Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Ústav práva informačných technológií a práva duševného vlastníctva, e-mail: zoltan.gyurasz@flaw.uniba.sk